

Vladislava Holzapfelová

Autoreferát k disertační práci

**Funerální umění na vybraných pražských hřbitovech
1850–1950**

KTF UK v Praze

Vedoucí práce: PhDr. Marie Rakušanová, Ph.D.

Konzultant: PhDr. Lenka Bydžovská, CSc.

Praha 2016

Úvod, metodika bádání a zhodnocení současného stavu řešené problematiky

Funerální umění, ač stojí na okraji zájmu bádání, je svébytnou a velice zajímavou oblastí, která v sobě snoubí celou řadu aspektů, jejichž zkoumání může být přínosem jak pro kunsthistorii, tak pro naši společnost obecně. Nastavuje totiž zrcadlo nejen pomocí výtvarného umění na náhrobcích, ale i prostřednictvím dalších projevů vypovídajících o přístupu lidstva ke smrti, posmrtné reprezentaci či dobovém vkusu.

Ve své práci jsem se pokusila zmapovat periodu, která byla doposud poměrně opomíjená.

V oblasti funerálního umění první poloviny 19. století totiž již zaznamenal vynikající výsledky Roman Prahel. Dále, po roce 1950, se z důvodu úpadku zájmu o posmrtnou reprezentaci náhrobní umění upozadňuje. Předkládám průřez vývojem náhrobků počínaje příchodem historizujících směrů až po sovětu. Co se však budu snažit přiblížit především, je umění náhrobku od 20. let po začátek 50. let 20. století. Navzdory své kráse a atraktivitě je toto období na úplném okraji zájmu. Snad se mně podaří na tento nedostatek alespoň upozornit. Teritoriální rozsah jsem vymezila územím Prahy, ale v některých případech jsem použila také příklady ze hřbitovů v jejím okolí. Jako srovnávací materiál jsem v některých případech sáhla po ukázkách posbíraných po celém území České republiky a výjimečně jsem vybrala také analogie ze zahraničí.

Způsob práce, kterým jsem postupovala, využívá principů především metody heuristické, když jsem vyhodnocovala z autopsie nastudované příklady a hromadila fotografický materiál, díky němuž bylo možné sestavit typologie náhrobků jednotlivých architektonických období a charakteristické rysy produkce tvůrců. Systém kategorizace v rámci jednotlivých vývojových směrů jsem založila na formální analýze, odvozené od vnějšího tvarosloví náhrobků vzhledem k tomu, že naprostá většina hrobů vzniklých v daném období byla vybírána podle vzorníků a ne podle ikonografické fantazie objednavatelů.

Výsledky této práce jsem podpořila archivními zprávami, pomocí nichž jsem se pokusila zrekonstruovat vývoj a fungování provozů vyrábějících náhrobky. Důležitou složkou výzkumu hrobů je také ikonografický rozbor výzdoby a symbolika náhrobků, která tvoří součást kolektivní paměti naší společnosti, avšak její význam není na škodu připomenout. S touto problematikou také souvisí ponoření se do symboliky, která se vyskytuje ve dvou polohách, a to antické a křesťanské. Co se týče charakteristiky jednotlivých náhrobků, využila jsem v některých případech také metody kulturní historie a představila jsem osobnosti pochovaných či objednavatelů, abych lépe přiblížila kontext jejich vzniku.

Literatura, která se doposud zabývala problematikou sepulkrálního umění u nás, není nijak zvlášť rozsáhlá. Nejdůležitější a co se týče kvality špičkovou publikací je *Umění náhrobku v českých zemích let 1780–1830* od Romana Prahla, která snad vytvořila jakýsi vzor pro další výzkum v této oblasti.¹

Důležitým počinem jsou také sborníky vydávané Ústavem dějin umění Akademie věd v Praze ku příležitosti každoročních konferencí *Epigraphica et sepulcralia*² či průřez historií pohřbívání českých elit *Hroby a hrobky našich knížat, králů a prezidentů*, který zohledňuje například také zajímavé téma pohřebních textilií a proces jejich restaurování.³

Vzhledem k tomu, že zájem o hřbitovy ze strany laické veřejnosti v poslední době stoupl, přichází také na trh celá řada místopisné literatury věnující se nejen pražským hřbitovům. Zde ale nalezneme informace především o osobnostech pochovaných či místní kuriozity a legendy, funerálního umění se tyto publikace dotýkají méně. Nejobsáhlejší literaturou věnovanou místopisu jednotlivé nekropole jsou knihy o Olšanech, kterým se intenzivně věnovali Alois Vanoušek a po něm Miloš Szabó, farář od sv. Prokopa, kam Olšany farně spadají.⁴ Já jsem do své práce také zapracovala zahraniční místopisnou literaturu, která představuje jednotlivé hřbitovy evropských měst, abych tak srovnala vývoj funerálního umění mimo naši republiku.⁵

Kvalitní a četná literatura se také zabývá hřbitovy židovskými, jejíž významná část se věnuje charakteristické symbolice židovského náhrobku.⁶

Fenoménu smrti a přístupů k ní obecně je také věnována poměrně velká pozornost a v tomto směru nepřekonanou publikací jsou jistě Ariésovy *Dějiny smrti I. a II.*⁷ Vyskytuje se ale i početná skupina literatury, která se smrtí zabývá hlavně na efekt, aby tak přilákala senzace chtivé čtenáře.

¹ Roman PRAHL: *Umění náhrobku v českých zemích let 1780–1830*. Praha 2004

² Dalibor PRIX / Jiří ROHÁČEK Jiří (ed.): *Epigraphica & sepulcralia I. –IV*. Praha 2005–2014

³ Michal LUTOVSKÝ / Milena BRAVERMANNOVÁ: *Hroby a hrobky našich knížat, králů a prezidentů*. Praha 2007

⁴ Miloš SZABO: *Pražské hřbitovy, Olšanské hřbitovy I.–V*. Praha 2010–2014

⁵ Vilmos TÓTH: *Funeral art, our* Budapest. Budapest 2006

Maciej ŁAGIEWSKI: *An Old Jewish Cemetery in Wrocław*. Wrocław 2005

Darren BEACH: *London's Cemeteries*. Londýn 2011

⁶ Arno PAŘÍK, Iva STEINOVÁ

⁷ Philippe ARIÉS: *Dějiny smrti I., II*. Praha 2000

Taťána PETRASOVÁ / Helena LORENZOVÁ (ed.): *Fenomén smrti v české kultuře 19. století*. Plzeň 2001

Sepulkrální tvorbu našich předních umělců shrnuly i kapitoly jejich výpravných monografií.⁸ Jednotlivé reprezentativní hrobky se též vyskytují v rámci architektonických kompendií. Nejzajímavější svědectví však skýtá teoretická literární činnost dobových autorů, kteří se sami zapojili do tehdejší vášnivé diskuse o nových trendech v pohřbívání, či umělců, kteří komentovali tvorbu svou i jiné umělecké aktivity.⁹ Velký prostor bádání v oblasti funerálního umění poskytují také *Zprávy památkové péče* či časopis *Kámen*.

Současný stav bádání v oblasti funerálního umění jak u nás, tak i v regionu střední Evropy, vypovídá o faktu, že se badatelé zajímají spíše o období starší, jakými jsou například renesance, baroko či neoklasicismus, a 19. a 20. století zatím pozornost vědecké veřejnosti tolik netáhne. Na druhou stranu se ale právě touto problematikou zabývá několik pozoruhodných prací, které se věnují tématu kremace a jejího vlivu na umění, jež v poslední době prezentovaly například Markéta Svobodová¹⁰ nebo Vendula Hnídková.¹¹

S dalšími zajímavými poznatky přicházejí například Jana Bělová, specialistka na funerální litinu,¹² či Markéta Kudláčová, památkářka věnující se regionu Středních Čech.¹³ Na Slovensku se problematikou sepulkrální architektury 19. a 20. století zabývá například badatelský tandem Jana Pohaničová a Ingrid Belčáková.¹⁴

Cílem mé disertační práce je především jakási typologizace produkce náhrobků v rámci jednotlivých uměleckých období, upozornění na výjimečné památky a popis společně s dokumentací jejich současného stavu.

⁸ Vanda SKÁLOVÁ: Sepulkrální architektura.

In: Daniela KARASOVÁ (ed.): Jan Kotěra 1871–1923, zakladatel moderní české architektury. Praha 2000, 303–323

Mahulena NEŠLEHOVÁ: Monumentalita a mytičnost (Práce v kovu, urny, náhrobky). In: Mahulena NEŠLEHOVÁ (ed.): Vlastislav Hofman. Praha 2004, 237–248

Marie HALÍŘOVÁ: Sepulkrální tvorba Františka Bílka. In: LARVOVÁ, Hana: František Bílek (1872–1941). Praha 2000, 373–397

⁹ Katalog firmy B. PODPĚRA, Kralupy, Blahomír PODPĚRA: Práce kamenické. Praha 1922

¹⁰ Markéta SVOBODOVÁ: Krematorium v procesu sekularizace českých zemí 20. století, ideové, stavební a typologické proměny. Praha 2014

¹¹ např. Vendula HNÍDKOVÁ: Sakrální, funerální, sekulární-architektura v dialogu se smrtí. In: Era 21, o architektuře víc (Na věčné časy) V, 2014, 22–25

¹² Jana BĚLOVÁ: Funerální litina ve střední Evropě (dizertační práce Katolické teologické fakultě Karlovy Univerzity v Praze). Praha 2011

¹³ Markéta KUDLÁČOVÁ: Sepulkrální umění poslední třetiny 19. století ve středních Čechách. In: PRIX/ROHÁČEK 2011, 209–218

¹⁴ např. Jana POHANIČOVÁ / Ingrid BELČÁKOVÁ: Neogotické hrobky aristokratických rodů na Slovensku, alebo: Kult predkov, stredoveká inšpirácia a fenomén krajiny. In: PRIX/ROHÁČEK 2011, 369–386

Obsah a struktura disertační práce

Práce je rozdělena podle témat do čtyř hlavních kapitol, které se snaží postihnout problematiku vnímání smrti, typologie náhrobků v rámci jednotlivých architektonických období, produkci kamenických firem a tvorbu výtvarných umělců a symboliku výzdoby náhrobků. Kapitoly zabývající se kamenickými firmami a tvorbou sochařů a architektů jsou dále rozděleny na jednotlivé provozy a konkrétní umělce.

Kapitola věnovaná symbolice výzdoby náhrobků se zabývá jednotlivými motivy vysvětlenými v dílčích podkapitolách. Práce obsahuje též kapitoly s doplňujícími tématy dokreslujícími funerální tematiku, jakými jsou vývoj smutečních oznámení či přehled historie a uměleckých zajímavostí na vybraných pražských hřbitovech. Problematiku bádání v oblasti náhrobního umění přibližuje též kapitola dokumentující poškození a obnovu náhrobků.

Teoretický a praktický přínos disertační práce a závěrečné shrnutí

Přínos práce spočívá především v přehledném uspořádání typologie náhrobků a hrobek v rámci jednotlivých architektonických směrů, a to především meziválečného období, které bylo doposud téměř úplně opomíjené. Dále práce zmapovala produkci jednotlivých kamenických provozů a firem, které byly zatím málo probádané, či upozornila na funerální práci některých méně známých umělců.

Pomocí bohaté fotodokumentace se též podařilo zachytit stav funerálních památek v současné podobě, protože z důvodu nedostatečné péče a vandalismu podléhají rychlé zkáze a do budoucna je málo pravděpodobné, že se kompletně zachovají.

Theoretical and practical issues of the thesis and the final summary

Funeral art in cemeteries in Prague 1850–1950

The contribution of the thesis consists in tabular list of the typology of the grave stones and tombs within the particular architectural periods, mainly the avant-garde period of the puristic and functionalistic architecture which has been almost absolutely left out. The thesis also brings the summary of the stonecutter workshops which have been unknown as well, or the funeral work of the less known artists. The thesis keeps, thanks to the rich photo-documentation, recent condition of the funeral works. Since there is almost no care of historical funeral monuments, it is very likely, that these art pieces will not be conserved in the complete form.

Anotace

Práce se zabývá funerálním uměním na území Prahy v letech 1850–1950. Snaží se vystihnout vývoj tohoto odvětví umění počínaje historizujícími směry až po socialistický realismus. Popisuje typy náhrobků, umělecké trendy a tvorbu sochařů a architektů, kteří se často věnovali sepulkrálním zakázkám. Vedle nich však na poli náhrobní tvorby působily také dosud málo známé kamenické provozy, jejichž produkce je na pražských nekropolích významně zastoupena. Dále se práce snaží postihnout změny ve vnímání smrti společností, které nastaly v daném období, a patří mezi ně například zavedení kremace či postupné odvracení se od náboženství. Práce se zabývá také symbolickou výzdobou náhrobků a dotkne se též dalších témat souvisejících s posledními věcmi člověka, jakými jsou například smuteční oznámení či nápisy na náhrobcích.

Klíčová slova

hrob, náhrobek, hrobka, hřbitov, funerální, umění, architektura, sochařství, kameník, symbolika

Annotation

The thesis deals with the funeral art found in selected cemeteries in Prague during the period 1850–1950. It tries to show the progress of this branch of art from the historicist styles up to the modern art. It describes the types of tomb stones, trends in art and activities of sculptors and architects who attended to the sepulchral orders. Beside those artists, there were also successful stonecutter workshops, whose production is found in high numbers in Prague's necropolises. The thesis also tries to explain the changes in reflection of the death in the society which came in this certain period like for example cremation or disinclining from the religion. Some chapters are also attended to the symbolical decoration of the graves or other sepulchral topics like funeral notices or titles on tomb stones.

Keywords

grave, tomb, tomb stone, cemetery, funeral, art, architecture, sculpture, stonecutter, symbolic

Seznam publikací doktoranda

Vladislava Kuchtová, „Atribut“ zesnulého jako výzdoba náhrobku v 19. a 20. století, In: Epigraphica & Sepulcralia III., Praha 2011, s. 253–262

Vladislava Kuchtová, Firemní a umělecká produkce náhrobků konce 19. století a první třetiny 20. století v Praze, In: Epigraphica & Sepulcralia III., Praha 2011, s. 263–271

Vladislava Holzapfelová, Funerální umění na pražských hřbitovech 1850–1950, In: připravovaný sborník Konference studentů doktorských programů KTF UK v Praze pod názvem „Sakrální a profánní prostor v dějinách křesťanské kultury a umění“

Vladislava Kuchtová, Recenze katalogu: Aleš Filip- Roman Musil (ed.), Neklidem k Bohu Náboženské výtvarné umění v Čechách a na Moravě v letech 1870-1914, Umění 2008, LVI, 452–453

Čtyři rubriky pro literární časopis Tvar (ISSN 0862-657 X), které vycházely v letech 2009–2014:

Rubrika Poslední rozptýlení zabývající se náhrobky spisovatelů

Rubriky Mezi žánry a Otisky spisovatelů zabývající se pomníky a portréty spisovatelů

Rubrika Výtvar zabývající se anotacemi výstav

Vladka Kuchtová, Náhrobek Julia Zeyera, Tvar, Literární obtýdeník, 2009/1, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Svatopluka Čecha, Tvar, Literární obtýdeník, 2009/2, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Jakuba Arbese, Tvar, Literární obtýdeník, 2009/3, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Jiřího Wolkera, Tvar, Literární obtýdeník, 2009/4, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Magdaleny Dobromily Rettigové, Tvar, Literární obtýdeník, 2009/5, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Jindřicha Štyrského, Tvar, Literární obtýdeník, 2009/6, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Karla Hynka Máchy, Tvar, Literární obtýdeník, 2009/7, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Františka Xavera Dvořáka, Tvar, Literární obtýdeník, 2009/8, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Josefa Kajetána Tyla, Tvar, Literární obtýdeník, 2009/9, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Boženy Němcové, Tvar, Literární obtýdeník, 2009/10, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Františka Heřmánka, Tvar, Literární obtýdeník, 2009/11, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Franze Kafka, Tvar, Literární obtýdeník, 2009/12, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Karla Havlíčka Borovského, Tvar, Literární obtýdeník, 2009/13, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Aloise Jiráska, Tvar, Literární obtýdeník, 2009/14, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Antonína Macka, Tvar, Literární obtýdeník, 2009/15, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Marie Rollerové, Tvar, Literární obtýdeník, 2009/16, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Jaroslava Haška, Tvar, Literární obtýdeník, 2009/17, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Šebestiána Hněvkovského, Tvar, Literární obtýdeník, 2009/18, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Karla Klostermanna, Tvar, Literární obtýdeník, 2009/19, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Josefa Jungmanna, Tvar, Literární obtýdeník, 2009/20, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Julia Grégra, Tvar, Literární obtýdeník, 2010/2, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Adolfa Heyduka, Tvar, Literární obtýdeník, 2010/3, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Karla Půlpána, Tvar, Literární obtýdeník, 2010/4, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Jakuba Demla, Tvar, Literární obtýdeník, 2010/5, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Jana Karafiáta, Tvar, Literární obtýdeník, 2010/6, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Otokara Březiny, Tvar, Literární obtýdeník, 2010/7, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek F. L. Čelakovského, Tvar, Literární obtýdeník, 2010/8, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Jiřího Ortена, Tvar, Literární obtýdeník, 2010/9, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Zbigniewa Zdebského, Tvar, Literární obtýdeník, 2010/10, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Bohumila Hrabala, Tvar, Literární obtýdeník, 2010/11, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Františka Palackého, Tvar, Literární obtýdeník, 2010/12, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Karla Jaromíra Erbena, Tvar, Literární obtýdeník, 2010/12, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Jaroslava Seiferta, Tvar, Literární obtýdeník, 2010/13, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Jarmily Glazarové, Tvar, Literární obtýdeník, 2010/14, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Ivana Blatného, Tvar, Literární obtýdeník, 2010/16, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Karla Čapka, Tvar, Literární obtýdeník, 2010/17, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Jiřího Karáska ze Lvovic, Tvar, Literární obtýdeník, 2010/18, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Josefa Peterky (Boba Hurikána), Tvar, Literární obtýdeník, 2010/19, s. 24.

Vladka Kuchtová, Náhrobek Bohumila Říhy, Tvar, Literární obtýdeník, 2010/20, s. 24.

Vladka Kuchtová, Pamětní deska Jaroslava Hůlky, Tvar, Literární obtýdeník, 2011/1, s. 24.

Vladka Kuchtová, Bysta Rabindranatha Thakura, Tvar, Literární obtýdeník, 2011/3, s. 24.

Vladka Kuchtová, Pamětní deska Fráni Šrámka, Tvar, Literární obtýdeník, 2011/5, s. 24.

Vladka Kuchtová, Pamětní deska Maxe Broda, Tvar, Literární obtýdeník, 2011/5, s. 5.

Vladka Kuchtová, Socha Jiřího Wolkera, Tvar, Literární obtýdeník, 2011/9, s. 24.

Vladka Kuchtová, Socha Elišky Krásnohorské, Tvar, Literární obtýdeník, 2011/11, s. 24.

Vladka Kuchtová, Portrét Egona Erwina Kische, Tvar, Literární obtýdeník, 2011/13, s. 24.

Vladka Kuchtová, Bysta Ivana Olbrachta ve Stříbřeci, Tvar, Literární obtýdeník, 2011/15, s. 24.

Vladka Kuchtová, Otisky Tristana Tzary, Tvar, Literární obtýdeník, 2012/17, s. 11. Recenze výstavy

Vladka Kuchtová, Výstava Neúprosné světlo, sociální fotografie v meziválečném Československu, Tvar, Literární obtýdeník, 2012/16, s. 23.

Vladka Kuchtová, Portrét Josefa von Eichendorff, Tvar, Literární obtýdeník, 2011/17, s. 24.

Vladka Kuchtová, Pamětní deska Vladislava Vančury, Tvar, Literární obtýdeník, 2011/19, s. 24.

Vladka Kuchtová, Pomník Jana Zahradníčka, Tvar, Literární obtýdeník, 2012/1, s. 11.

Vladka Kuchtová, Pamětní deska Vladimíra Holana, Tvar, Literární obtýdeník, 2012/5, s. 11.

Vladka Kuchtová, Pomník Karla Maye, Tvar, Literární obtýdeník, 2012/7, s. 11.

Vladka Kuchtová, Pomník Jana Amose Komenského, Tvar, Literární obtýdeník, 2012/9, s. 11.

Vladka Kuchtová, Pomník Karoliny Světlé, Tvar, Literární obtýdeník, 2012/11, s. 11.

Vladka Kuchtová, Pomník Aloise Jiráska, Tvar, Literární obtýdeník, 2012/13, s. 10.

Vladka Kuchtová, Pomník Julia Zeyera, Tvar, Literární obtýdeník, 2012/14, s. 17.

Vladka Kuchtová, Výstava Ars moriendi Loretánské krypty - z historie pohřbívání v kapucínských konventech, Tvar, Literární obtýdeník, 2012/14, s. 23.

Vladka Kuchtová, Výstava, Jitrnice, jakou svět neviděl, nyní ve 3D, Tvar, Literární obtýdeník, 2012/15, s. 23.

Vladka Kuchtová, Expozice NTM Technika v domácnosti, Tvar, Literární obtýdeník, 2012/17, s. 23.

Vladka Kuchtová, Výstava COOOO Bezbarvý Houser, Tvar, Literární obtýdeník, 2012/18, s. 23.

Vladka Kuchtová, Výstava Městem posedlí/Stuck on the city, Tvar, Literární obtýdeník, 2012/20, s. 23.

Vladka Kuchtová, Výstava Kamil Lhoták, Na kole, na motorce, ve vzduchu, Tvar, Literární obtýdeník, 2013/2, s. 23.

Vladka Kuchtová, Výstava Jiří Kolář & Béatrice Bizot Korespondáž, Tvar, Literární obtýdeník, 2013/3, s. 9.

Vladka Kuchtová, Výstava (O)svícení, Tvar, Literární obtýdeník, 2013/4, s. 19.

Vladka Kuchtová, Výstava Fotografování pražské architektury 1922-1968, Tvar, Literární obtýdeník, 2013/6, s. 13.

Vladka Kuchtová, Výstava Jaroslav Róna Obrazy a sochy, Tvar, Literární obtýdeník, 2013/7, s. 14.

Vladka Kuchtová, Výstava Jiří Načeradský – Kresby, koláže, grafiky 1956-2013, Tvar, Literární obtýdeník, 2013/8, s. 6.

Vladka Kuchtová, Výstava Nejlepší filmové plakáty Milana Grygara, Tvar, Literární obtýdeník, 2013/9, s. 9.

Vladka Kuchtová, Výstava Jan van der Pol Pluriform & Simultaneous, Tvar, Literární obtýdeník, 2013/10, s. 9.

Vladka Kuchtová, Výstava Leopoldo Pomés a Carlos Saura Portréty, Tvar, Literární obtýdeník, 2013/12, s. 17.

Vladka Kuchtová, Výstava Patrik Hábl Transformace krajiny, Tvar, Literární obtýdeník, 2013/12, s. 17.

Vladka Kuchtová, Výstava Prague Biennale 2013, Tvar, Literární obtýdeník, 2013/13, s. 17.

Vladka Kuchtová, Výstava Adolf Loos – Učit se bydlet, Tvar, Literární obtýdeník, 2013/14, s. 17.

Vladka Kuchtová, Galerie Josipa Plečnika, Tvar, Literární obtýdeník, 2013/15, s. 17.

Vladka Kuchtová, Otisky Josefa Hory, Tvar, Literární obtýdeník, 2012/19, s. 15.

Vladka Kuchtová, Otisky Ivana Vazova, Tvar, Literární obtýdeník, 2012/20, s. 15.

Vladka Kuchtová, Otisky spisovatelů – Jihočeské medailonky, Tvar, Literární obtýdeník, 2013/3, s. 16.

Vladka Kuchtová, Otisky spisovatelů – Podstavce pomníků spisovatelů, Tvar, Literární obtýdeník, 2013/9, s. 10.

Vladka Kuchtová, Otisky Karla Havlíčka Borovského, Tvar, Literární obtýdeník, 2013/12 a 16, s. 16.

Vladka Kuchtová, Výstava František Drtikol: Z fotografického archivu, Tvar, Literární obtýdeník, 2013/16, s. 16.

Vladka Kuchtová, Výstava Josef Velčovský: Obrazy, grafika, kresby Tvar, Literární obtýdeník, 2013/18, s. 15.

Vladka Kuchtová, Výstava Horor? Černý humor?, Tvar, Literární obtýdeník, 2013/19, s. 15.

Vladka Kuchtová, Výstava Alexandra Vajd: Menu, Tvar, Literární obtýdeník, 2013/20, s. 12.

Vladka Kuchtová, Výstava Avděj Ter-Oganian: V prdeli/Fucked, výběr z díla 1978–2013, Tvar, Literární obtýdeník, 2014/1, s. 17.

Vladka Kuchtová, Výstava Stanislav Podhrázský: Neklidná krása, Tvar, Literární obtýdeník, 2014/2, s. 17.

Vladka Kuchtová, Výstava Jan Hísek: Řeka, Tvar, Literární obtýdeník, 2014/3, s. 20.

Vladka Kuchtová, výstava Nikola Čulík, -, Tvar, Literární obtýdeník, 2014/4, s. 20.

Vladka Kuchtová, výstava Miloň Novotný: Londýn 60. let, Tvar, Literární obtýdeník, 2014/6, s. 17.

Vladka Kuchtová, výstava Lenka Vítková: Refrén, Tvar, Literární obtýdeník, 2014/7, s. 15.

Vladka Kuchtová, výstava Eva Kořátková a Denisa Lehocká: -----a, Tvar, Literární obtýdeník, 2013/8, s. 13.

Vladka Kuchtová, výstava Jan Stolín: Re/formace , Tvar, Literární obtýdeník, 2013/9, s. 15.

Vladka Kuchtová, výstava Václav Stratil: Vývar z pláče, Tvar, Literární obtýdeník, 2014/10, s. 17.

Vladka Kuchtová, výstava Matěj Smetana a Alice Nikitová: Jednou v noci, Tvar, Literární obtýdeník, 2014/11, s. 8.

Vladka Kuchtová, výstava Jiří Votruba: Globalove, Tvar, Literární obtýdeník, 2014/12, s. 15.

Vladka Kuchtová, výstava Hynek Alt: Rozklad systémů/ Systems' decomposition, Tvar, Literární obtýdeník, 2013/13, s. 18.

Vladka Kuchtová, výstava Ondřej Maleček: Trní, Tvar, Literární obtýdeník, 2014/14, s. 17.

Vladka Kuchtová, výstava Lucie Skřivánková: Mata(r), Tvar, Literární obtýdeník, 2014/15, s. 17.

Vladka Kuchtová, Otisky Guilauma Apollinaira, Tvar, Literární obtýdeník, 2013/18, s. 19.

Vladka Kuchtová, Otisky Boženy Němcové, Tvar, Literární obtýdeník, 2013/21, s. 11.

Vladka Kuchtová, Otisky Karla Havlíčka Borovského III., Tvar, Literární obtýdeník, 2014/3, s. 18.

Vladka Kuchtová, Otisky Jaroslava Seiferta, Tvar, Literární obtýdeník, 2014/8, s. 9.

Vladka Kuchtová, Anglický překlad kurátorského textu Susanny Horvatovičové ke katalogu výstavy Lucie Skřivánková: MATA(R), nepag., Praha 2014.

Vladka Kuchtová, Výtvar, Smrt kmotřička, Tvar, Literární obtýdeník, 2014/16, s. 13

Vladka Kuchtová, Výtvar, Hana Vinklárková a Luděk Rathouský (současné funerální umění), Tvar, Literární obtýdeník, 2014/17, s. 18

Vladka Kuchtová, Výtvar, Jan Boháč a Anna Ročňová (socha Anděla ochránitele v Třeboni), Tvar, Literární obtýdeník, 2014/18, s. 19

Vladka Kuchtová, Výtvar, Petr Nikl: Švábení/Broučí práce, Tvar, Literární obtýdeník, 2014/19, s. 17

Vladka Kuchtová, Výtvar, Krištof Kintera: Oh, no !, Tvar, Literární obtýdeník, 2014/20, s. 13

Vladka Kuchtová, Výstava Antonio Campi známý-neznámý, obrazy a malby v kontextu dobových archiválií, Tvar, Literární obtýdeník, 2014/21, s. 22

Výčet nejdůležitějších použitých pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů

Státní oblastní archiv v Praze, Krajský soud obchodní Praha: firemní agenda

NM, Archiv Náprstkova muzea asijských, afrických a amerických kultur:

Sbírka Historická parte

ARIÉS 2000a—Philippe ARIÉS: Dějiny smrti I. Praha 2000

ARIÉS 2000b—Philippe ARIÉS: Dějiny smrti II. Praha 2000

BELTING 2001—Hans BELTING: Bild-Anthropologie, Entwürfe für eine Bildwissenschaft. München 2001

PRAHL 2004—Roman PRAHL: Umění náhrobku v českých zemích let 1780–1830. Praha 2004

PANOFSKY 1964—Erwin PANOFSKY: Tomb sculpture, four lectures on it's changing aspects from ancient Egypt to Bernini. London 1964

PETRASOVÁ/LORENZOVA 2001—Taťána PETRASOVÁ / Helena LORENZOVA (ed.): Fenomén smrti v české kultuře 19. století. Plzeň 2001

PRIX/ROHÁČEK 2005— Dalibor PRIX / Jiří ROHÁČEK Jiří (ed.): Epigraphica & sepulcralia I. Praha 2005

PRIX/ROHÁČEK 2009— Dalibor PRIX / Jiří ROHÁČEK Jiří (ed.): Epigraphica & sepulcralia II. Praha 2009

PRIX/ROHÁČEK 2011— Dalibor PRIX / Jiří ROHÁČEK Jiří (ed.): Epigraphica & sepulcralia III. Praha 2011

PRIX/ROHÁČEK 2013— Dalibor PRIX / Jiří ROHÁČEK Jiří (ed.): Epigraphica & sepulcralia IV. Praha 2013

PRIX/ROHÁČEK 2014— Dalibor PRIX / Jiří ROHÁČEK Jiří (ed.): Epigraphica & sepulcralia V. Praha 2014